

РЕШЕНИЕ

№ 1431

гр. Варна, 05.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Невин Р. Шакирова

Членове: Николай Св. СТ.
мл.с. Виляна Н. Михалева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от мл.с. Виляна Н. Михалева Въззивно гражданско дело № 20233100502132 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е въз основа на въззивна жалба, подадена от М. В. А., срещу Решение №2999/31.08.2023 г., постановено по гр. д. №5305/2023 г. по описа на РС - Варна, с което са отхвърлени предявените от жалбоподателя срещу нотариус с нотариална кантора „Д.Ст.“ обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 КТ, да бъде постановено решение, с което: - да бъде отменена Заповед с номер 01/01.03.2023 г. за прекратяване на трудов договор с номер 19/30.09.2022 г., като незаконосъобразна, с която трудовите правоотношения между страните били прекратени на основание „намаляване обема на работа“; - да се възстанови М. В. А. на заеманата преди уволнението длъжност - „деловодител“ при работодателя Нотариална кантора „Д.Ст.“; - да бъде осъден ответникът Нотариална кантора „Д.Ст.“ да заплати обезщетение на М. В. А. за времето, през което е останала без работа поради незаконно уволнение, а именно за периода от 01.04.2023 г. до 01.10.2023 г.

Във въззивната жалба са изложени съображения за незаконосъобразност и необоснованост на обжалваното решение. Жалбоподателят М. В. А. поддържа, че неправилно първоинстанционният съд се е позовал само на свидетелските показания на дългогодишни служители на работодателя и

справка, изготвена от нотариалната кантора. Обжалваното решение съдържало само описание на фактическата обстановка и общи изводи, но не и конкретни и ясни мотиви. По изложените съображения отправя искане за отмяна на първоинстанционното решение и постановяване на друго, с което предявените искове да бъдат уважени.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор от въззиваемия Нотариална кантора „Д.Ст.“, чрез адв. Г., с който жалбата се оспорва като неоснователна. Навеждат доводи, с които обосновават правилност и законосъобразност на обжалваното решение. Отправя искане за потвърждаване на обжалваното решение. Претендира разноски.

За да се произнесе, съдът съобрази следното:

Производството пред РС – Варна е образувано въз основа на искова молба, подадена от М. В. А., с която са предявени обективно кумулативно съединени искове срещу Нотариална кантора „Д.Ст.“ с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнение, извършено със Заповед №01/01.03.2023 г. на нотариус Д.Ст. на основание „намаляване обема на работа“, за възстановяване на М. В. А. на заеманата преди уволнението длъжност - „деловодител“, и за осъждане на нотариус с нотариална кантора „Д.Ст.“ да заплати на М. В. А. сума в размер на 4260 лв., представляваща обезщетение за оставане без работа поради незаконно уволнение за периода от 01.04.2023 г. до 01.10.2023 г., ведно със законната лихва от 28.04.2023 г. до окончателното изплащане на задължението.

В исковата молба ищецът М. В. А., излага, че с трудов договор №19/30.09.2022 г. е била назначена на длъжност „деловодител“ в Нотариална кантора „Д.Ст.“ – гр. Варна. Със Заповед №01/01.03.2023 г. трудовото правоотношение било прекратено, считано от 01.03.2023 г. на осн. чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ – поради намаляване обема на работа в кантората. Поддържа, че уволнението било незаконосъобразно. Изразява несъгласие с посоченото основание в заповедта. Сочи се, че щатът на заеманата от нея длъжност не бил съкратен, защото съществувал и имало други служители, назначени на същата длъжност. Поддържа, че заседание за подбор на осн. чл. 329, ал. 1 КТ не било извършвано. Твърди, че притежавала необходимите умения и качества за длъжността и не е имало нито едно оплакване на клиенти от нея. Получавала брутно трудово възнаграждение в размер на 710 лв. След уволнението останала без работа за периода от 01.04.2023 г. до 01.10.2023 г. За периода от 01.03.2023 г. до 31.03.2023 г. получила обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника нотариус с Нотариална кантора „Д.Ст.“, чрез адв. Г., с който оспорва предявения иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3, вр. чл. 225, ал. 1 КТ за периода от 01.09.2023 г. до 01.10.2023 г. като недопустим, а в останалата му част, както и другите искове - като неоснователни. По недопустимостта поддържа, че

трудовото правоотношение било прекратено на 01.03.2023 г., затова обезщетението би се дължало до 31.08.2023 г. След уволнението на ищеца друг служител не бил назначаван на неговото място. Поддържа, че решението за прекратяване на трудовите правоотношения с ищеца било взето след извършен подбор. В сравнение с края на 2022 г. приходите на кантората намалели двукратно, заради намаляване броя на сделките, пълномощните и вписванията, като намаляла и натовареността на деловодителите. Към края на м. януари 2023 г. на длъжността „деловодител“ работели трима служители – В. Д., Т. Х. – М. и М. А.. За да направи подбор между тях и да останат на работа двамата, които имали по-висока квалификация и които работели по-добре в края на м. януари 2023 г. била образувана комисия в състав: нотариус СТ.а и помощник-нотариус Ст.Ст.. За длъжността се изисквало средно образование, каквото притежавали и тримата служители. Било прекратено трудовото правоотношение на ищеца, защото той бил с най-малък трудов стаж като деловодител, не притежавал необходимите умения и качества за длъжността, трудно се справял или не се справял с поставените задачи, имало оплаквания от клиенти по отношение на работата му.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон и съобразявайки становището на страните, в предметните предели на жалбата, съдът приема за установено следното от фактическа страна:

Безспорно е между страните, а и от приобщения по делото трудов договор №19/30.09.2022 г. се установява, че М. А. е била назначена на длъжност „деловодител“ при Нотариална кантора „Д.Ст.“ с основно месечно трудово възнаграждение в размер на 710 лв.

Видно от представената длъжностна характеристика за длъжността „деловодител“ основни задължения са да води регистрите за входяща и изходяща кореспонденция, картотекира, подрежда и поддържа масивите от документи, съобразно вътрешните изисквания; организира и води документооборота в кантората, като приема и завежда, разпределя документите според тяхното предназначение; води регистрите, картотекира, подрежда и поддържа масивите от документи, съобразно нотариалните изисквания; следи за спазване на сроковете във връзка с дейността; осъществява контрол за опазване на търговската и фирмената тайна; при необходимост изпълнява и други задачи, възложени във връзка с изпълнение на работата. Работникът на тази длъжност трябва да знае нормативните изисквания по прилагането на нотариалните услуги, реда и начина за водене на отчетността, компютърните и други автоматизирани системи за извършване на нотариалната дейност. За заемане на длъжността се изисква средно образование и компютърна грамотност – работа с програмни продукти, свързани с правноинформационни системи.

Страните не спорят, а и се установява от приобщените по делото Заповед №01/01.03.2023 г. и предизвестие от 01.02.2023 г., че считано от 01.03.2023 г.

трудовото правоотношение между страните е било прекратено на осн. чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ - намаляване обема на работа.

От приобщената по делото справка за отчетни приходи от нотариална дейност за четири месеца се установява, че за м.12.2022 г. приходите са в размер на 60617,28 лв., за м. 01.2023 г. – 34858,33 лв., за м. 02.2023 г. – 33775,05 лв. и за м. 03.2023 г. – 31247,63 лв.

Видно от справка от ТД НАП – Варна от 31.07.2023 г. Д.Я.Ст. е декларирала брутен доход в декларация по чл. 50 ЗДДФЛ за 2022 г. в размер на 501788,09 лв. от упражняване на свободна професия. В декларации по чл. 55 ЗДДФЛ за първо и второ тримесечие на 2023 г. е декларирала дължим авансов данък по реда на чл. 43 и 44 ЗДДФЛ съответно в размер на 6500 лв. и 7800 лв.

Приобщено е по делото щатно разписание към 01.02.2023 г., от което се установява, че за длъжността „деловодител“ има три щатни бройки и те са заети от В. Д., Т. М. и М. А.. За останалите пет длъжности е предвидена по една щатна бройка.

Представени са трудови договори на служители на нотариална кантора. С трудов договор №10/14.01.2008 г. Т. Н. Х. е била назначена в нотариалната кантора на длъжност „деловодител“. С трудов договор №2/14.09.1998г. В. Х.а Д. - на длъжност „деловодител“. С трудов договор №20/30.09.2022 г. З. П. К. - на длъжност „отчетник“. С трудов договор №10/18.10.2010 г. Ст.Д.Ст. - помощник – нотариус. С трудов договор №18/15.05.2020 г. Кр.Ст.Н. – на длъжност „чистачка“. С трудов договор №11/14.07.2017 г. М.В.Б. е била преназначена от длъжност „деловодител“ в длъжност „юрисконсулт“. Представени са длъжностните характеристики за длъжностите, заемани от всеки от горепосочените служители.

Видно от Експертно решение №2040/15.06.2020 г. и Експертно решение №92113/05.06.2023 г., издадени от ТЕЛК, В. Х.а Д. е била преосвидетелствана и трудовата неработоспособност на лицето е оценена на 80% ТНР.

Видно от представено свидетелство за зрелост и квалификация В. Х.а Д. притежава средно образование и квалификация: стенограф, машинопис.

Видно от представена диплома Т. Н. Х. притежава висше образование на образователно-квалификационна степен: бакалавър, по специалност: икономика на индустрията, професионална квалификация: икономист.

Видно от разпечатки от jobs.bg, нотариалната кантора е обявила, че към 10.05.2023 г. търси човек за длъжност „сътрудник в нотариална кантора“. Длъжността изисква изготвяне на документи с правен характер (пълномощни, договори, декларации), бързина и коректност при въвеждане на данни, отличен правопис и грамотност на български език, добри компютърни умения и възможност за работа в екип.

Приобщена е по делото извадка от трудовата книжка на М. А.. Видно от стр. 22-23 от трудовата книжка нотариус Д.Ст., рег. №192 РНК, е вписан като

работодател , при който А. е била назначена на длъжността „деловодител“. Видно от стр. 26 от трудовата книжка е изплатено на А. обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ за периода от 01.03.2023 г. до 31.03.2023 г. в размер на 780 лв.

Представен е разходен касов ордер от 11.04.2023 г. и декларация от М. В. А. от 11.04.2023 г. за изплащане на обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ за сума в размер на 780 лв.

По делото са събрани и гласни доказателства посредством разпита на водени от ищеца свидетели.

От свидетелските показания на Т. Н. Х. – М., деловодител в ответната нотариална кантора, се установява, че М. А. била назначена на 01.10.2023 г. на длъжността „деловодител“, на която били и свидетеля и В., без да познава работата, затова трябвало да бъде въведена в трудовите си задължения от колегите си. В началото получила поздравления от помощник-нотариус Ст.Ст., че е въвела добре М. в работата, че тя се справя отлично с работата си и че документите, изготвени от нея, са без допуснати грешки. Но М. не успяла да навлезе в работата и допускала повтарящи се грешки в работата. Нямамо оплаквания от клиенти от М., но два пъти клиенти се оплакали от объркани от нея документи – за пълномощно, съставено изцяло погрешно, и за объркани данни в документи на банка. М. работила последните три месеца на 2022 г., през част от януари ползвала болнични, а през февруари била уволнена. През 2023 г. имало спад на сделките и посещенията в сравнение с август или декември на 2022 г., което било свързано с руски граждани. Всичко било на етапи и на периоди.

От свидетелските показания на З. П. К., касиер-отчетник в ответната нотариална кантора, се установява, че двете с М. А. били назначени през м. октомври 2022 г. За периода от м. октомври до м. декември имало доста работа, а след това тя понамаляла. Деловодителите били трима, а след уволнението на М. - двама, като те имали повече стаж от М.. След уволнението на последната работата по изготвяне на декларации по сделките била разпределена и не създавала затруднения.

По делото са събрани и гласни доказателства посредством разпита на водени от ответника свидетели.

От свидетелските показания на помощник-нотариус Ст.Д.Ст. се установява, че през последното тримесечие на 2022 г. работата в кантората нарастнала, вероятно във връзка с украинските бежанци, което натоварило деловодителят Х. и тя трудно се справяла с текущата писмена работа, затова нотариусът взел решение да назначи още един служител. Назначили ищеца, но през януари / февруари работата на деловодителите спаднала, затова нотариусът решил да уволни един от тях. На ден се извършвали по три-четири заверки. Двамата с нотариуса преценили, че другите двама деловодители, от които едната била деловодител от 1998 г. и трудоустроена, другата - деловодител от 2001 г., били много квалифицирани, с над 20 г. стаж, не допускали грешки и от тях нямамо постъпили оплаквания от клиенти.

В. работила като деловодител в Държавен нотариат, а Т. имала висше образование. По отношение на ищеца имало оплаквания с клиенти. Тя била с най-малко опит и допускала грешки, макар да се стараела.

В хода на въззивното производство е прието заключение по съдебно-счетоводна експертиза, изготвено от вещото лице М. П., което съдът кредитира като обективно и компетентно, от което се установява, че месецът, предхождащ датата на прекратяване на трудовото правоотношение – м. 02.2023 г., е непълен. Среднодневното брутно трудово възнаграждение на М. А. за този месец е в размер на 40,64 лв. Въз основа на данните, посочени в индивидуалния фиш за работна заплата за м.11.2022 г. – последният пълен работен месец, размерът на брутното трудово възнаграждение за изчисление на обезщетението по чл. 225 КТ е 739,82 лв. За период от 6 месеца обезщетение по чл. 225 КТ възлиза на 4438,92 лв.

Въз основа на приетата за установена фактическа обстановка съдът формира следните правни изводи:

Предявените обективно кумулативно съединени искове намират правното си основание в разпоредбите на чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 КТ.

В конкретния случай, между страните е безспорно, а и от приобщените по делото трудов договор №19/30.09.2022 г. и Заповед №01/01.03.2023 г. се установява, че от 30.09.2022 г. между тях е съществувало валидно трудово правоотношение, по което ищецът се е задължил да изпълнява работата, за която се е уговорил, и да спазва установената трудова дисциплина, а ответникът - да осигури на работника условия за изпълнение на работата и да му плаща възнаграждение за извършената работа, както и че трудовата връзка е прекратена, считано от 01.03.2023 г. на основание чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ - намаляване обема на работа.

В исковата молба ищецът поддържа, че счита уволнението за незаконно, защото не е съгласен с посоченото в заповедта основание – намаляване обема на работа.

От събраните в хода на първоинстанционното производство гласни доказателства се установява, че от началото на 2023 г. е намалял обема на работа в нотариалната кантора. От свидетелските показания на Х. - М., К. и СТ. се установява, че през последните три месеца на 2022 г. е имало много работа в кантората, но от началото на 2023 г. намалял броя на сделките, заверките и посещенията. Според свид. Х. - М. и СТ. повишаването на работата през 2022 г. било свързано с руски граждани, а през 2023 г. те вече не посещавали така често кантората. Съдът кредитира показанията на тримата свидетели в тези части като достоверни, тъй като същите са подробни, вътрешнонепротиворечиви и в съответствие помежду си. Те се подкрепят от справката за отчетни приходи от нотариална дейност за четири месеца, според която приходите за м. 01-03.2023 г. са наполовина по-малки от тези за м. 12.2022 г., и от справка от НАП за деклариран брутен доход и дължим авансов данък.

Установява се от свидетелските показания на Х. – М. и СТ., че намаляването на обема на работата се отнася не само към дейността на нотариалната кантора изобщо, а към конкретна дейност, реализирана от тримата деловодители. Съдът кредитира показанията им в тази част като достоверни, доколкото се подкрепят както взаимно, така и от щатното разписание на нотариалната кантора към 01.02.2023 г., от което е видно, че само на една от шестте длъжности е назначен повече от един служител. Предвид основните задължения, изписани в длъжностните характеристики на всяка от шестте длъжности, безсъмнено намаляването на сделките, заверките и особено на посещенията са довели до намаляване обема на дейността, осъществявана от деловодителите.

Между намалението и необходимостта нотариусът да реорганизира работния процес като разпредели трудовата функция, за която работата е намаляла, между другите деловодители съществува обективна връзка, която се установява от показанията на свид. СТ. и К.. Според СТ. обявяването на свободно място за длъжността „деловодител“ е било свързано с повишаване обема на работа и трудността на тогавашните деловодители да се справят с нарастването, а след намаляване на работата се е взело решението, че двама деловодители са достатъчни, за да се справят с нея, и не е необходим трети. Според К. след уволнението работата е разпределена между деловодителите и изпълнението ѝ не им създава затруднения.

В тази връзка следва да се отбележи, че търсенето с обява от 10.05.2023 г. на лице, което да заеме длъжността „сътрудник в нотариална кантора“ не опровергава установеното намаляване на обема на работата, тъй като изискванията, поставени за длъжността, са различни от тези за деловодителя, доколкото работата е свързана с изготвяне на документи с правен характер.

Вследствие на изложеното съдебният състав намира, че към момента на уволнението – 01.03.2023 г., е било налице намаляване обема на работата по см. на чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ.

Съгласно чл. 329, ал. 1, пр. III КТ при намаляване на обема на работата, работодателят има право на подбор и може в интерес на производството или службата да уволни работници и служители, длъжностите на които не се съкращават, за да останат на работа тези, които имат по-висока квалификация и работят по-добре.

В конкретния случай, от показанията на свид. СТ. се установява, че с нотариуса са извършили подбор между тримата деловодители, като преценили, че двама от деловодителите били с дългогодишен опит, а единият от тях бил и трудоустроен. За законността на извършения подбор не се изисква спазване на формална процедура, тъй като такава не е законоустановена.

Установява се от свидетелските показания на СТ., че в извършения подбор са били включени всички необходими участници – тримата служители, заемащи длъжността „деловодител“ в нотариалната кантора.

Преценката по кои критерии да бъде извършен подборът за всяка специфична дейност е предоставена на работодателя и не подлежи на съдебен контрол. Критериите, от които се е ръководила комисията в състав: нотариуса и помощник-нотариуса, а именно - предходен опит и наличие на експертно решение на ТЕЛК, са приложени еднакво спрямо всички участници в подбора. Според длъжностните характеристики, приложени към трудовите договори на тримата служители, заемащи длъжността „деловодител“, за последната се изисква средно образование. Видно от представените по делото дипломи В. Д. и Т. Х. – М. са притежавали такова. Страните не спорят, че М. А. също има средно образование. Същевременно, от представените по делото трудови договори от 14.09.1998 г., от 14.01.2008 г. и от 30.09.2022 г. е видно, че към датата на уволнението ищецът е имал поне 15 г. по-малко опит при осъществяване на деловодната дейност. Освен това деловодителят с 25-годишен опит е бил трудоустроен, което се установява от представените експертни решения.

По изложените съображения съдебният състав приема, че проведеният по реда на чл. 329 КТ подбор е законосъобразен, а уволнението, извършено на осн. чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ - законно.

Вследствие на горното, искът по чл. чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ е неоснователен и като такъв следва да бъде отхвърлен.

С оглед направения извод за неоснователност на главно заявената искова претенция с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ, неоснователни са и акцесорните претенции с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 и 3 КТ за възстановяване на предишната работа и за заплащането на обезщетение за времето, през което ищецът е останал без работа поради уволнението. Така предявените искове също подлежат на отхвърляне.

Поради съвпадане решаващите изводи на двете съдебни инстанции, решението следва да бъде потвърдено изцяло.

С оглед изхода на спора и на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК на въззиваемия се дължат сторените съдебно-деловодни разноски. От въззиваемата страна не се поддържа отправеното с отговора на въззивната жалба искане за присъждане на разноски, не са представени списък по чл. 80 ГПК за направени разноски за настоящото въззивно производство и доказателства за извършването им. Поради което на въззиваемия не следва да бъдат присъдени разноски за настоящото производство.

Мотивиран от изложеното и на осн. чл. 271, ал. 1, изр. 1, пр. 1 ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №2999/31.08.2023 г., постановено по гр. д. №5305/2023 г. по описа на РС – Варна, с което са отхвърлени предявените от М. В. А., ЕГН *****, срещу нотариус с нотариална кантора „Д.Ст.“, БУЛСТАТ 103259963, искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3

КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнение, извършено със Заповед №01/01.03.2023 г. на нотариус Д.Ст. на основание „намаляване обема на работа“, за възстановяване на М. В. А. на заеманата преди уволнението длъжност - „деловодител“, и за осъждане на нотариус с нотариална кантора „Д.Ст.“ да заплати на М. В. А. сума в размер на 4260 лв., представляваща обезщетение за оставане без работа поради незаконно уволнение за периода от 01.04.2023 г. до 01.10.2023 г.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен касационен съд при наличие на предпоставките по чл. 280 ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____